

CURRÍCULOS

Simón Marchán Fiz

Catedrático de Estética e Teoría das Artes na Facultade de Filosofía (UNED, Madrid). Con anterioridade foi profesor de Teoría das Artes e Historia da Arte Contemporánea na Sección de Arte da Facultade de Xeografía e Historia (Universidad Complutense e Autónoma, Madrid), profesor titular de Estética y Composición na Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Madrid, catedrático desta materia baixo a mesma denominación ou de Estética y Teoría de las Artes nas ETSA das Palmas e Valladolid, así como director do Departamento de Teoría e Historia de la Arquitectura e decano en ambas as facultades. Licenciado e doutor en Filosofía y Letras pola Universidad Complutense, ampliou estudos de estética e arte contemporánea na Universität zu Köln e na Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn. Conferenciante e profesor visitante en numerosas institucións e universidades españolas e estranxeiras. En 2002 foi distinguido coa Cruz de Oficial da Orde do Mérito da República Federal de Alemaña. No ano 2007 foi elixido Académico de Número da Real Academia de Bellas Artes de San Fernando.

Entre as súas publicacións destacan as seguintes obras sobre estética e teoría da arte e da arquitectura: *Del arte objetual al arte de concepto* (1972, 1974), *Del arte objetual al arte de concepto. Epílogo sobre la sensibilidad postmoderna* (1986, 2001), *La arquitectura del siglo XX* (1974), *La condición postmoderna de la arquitectura* (1981), *Contaminaciones figurativas* (1987), *La historia del cubo. Minimal Art y Fenomenología* (1994), *Fin de siglo y los primeros ismos del XX* (1994, 2003), *Las vanguardias históricas y sus sombras* (1995, 2002), *Las vanguardias en las artes y la arquitectura* (2001), *Las "Querellas" modernas y la extensión del arte* (2007) e *La metáfora del cristal en las artes y la arquitectura* (2008).

Sophie Hope

O traballo de Sophie Hope reflexiona sobre as incertas relacións que se establecen entre arte e sociedade, reflexión que para ela implica definir o xeito de declarar a súa política mediante a práctica, repensar o que significa que a un lle paguen por ser crítico e deseñar tácticas que permitan poñer en dúbida as nocións de autoría.

Desde a cofundación da sociedade de comisariado *B+B* en 2000, continuou a súa práctica independente con proxectos recentes en Holanda, nunha área residencial do sur de Londres e na embaixada cultural austríaca. Sophie Hope tamén se dedica á escritura, ao ensino e a impartir obradoiros, tratando as cuestións de arte pública, a política da arte socialmente comprometida e o comisariado como práctica crítica.

Pódese consultar máis información en www.welcomebb.org.uk

Francesc Muñoz

Doutor en Xeografía e profesor na Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Especializouse en urbanismo, paisaxe, planificación urbana e deseño de estratexias territoriais. Participou como experto en misións do Consello de Europa referidas a esas cuestións e foi profesor invitado en universidades estranxeiras (Francia, Italia, Eslovenia, Portugal ou Reino Unido), onde publicou textos sobre a transformación das paisaxes urbanas e metropolitanas.

O seu último traballo é o libro *urBANALización: Paisajes Comunes, Lugares Globales* (Gustavo Gili, Barcelona, 2008). Actualmente, dirixe o Observatori de la Urbanització e o programa de Máster d'Intervenció i Gestió del Paisatge da Universitat Autònoma de Barcelona.

Nelson Brissac

Filósofo, traballa en cuestións relativas á arte e ao urbanismo. É organizador e comisario de Arte/Cidade, un proxecto de intervencións urbanas en São Paulo desde 1994.

Mestre en Filosofía pola Pontifica Universidade Católica de São Paulo (PUC-SP), 1983; investigador visitante na Columbia University, Nova York, 1984; doutor en Filosofía pola Universidade de París I – Sorbonne, 1986; profesor da UNICAMP, IFCH, 1989-91; profesor do Departamento de Comunicación e Semiótica da PUC-SP, 1992-2005; profesor do curso Tecnologías da Inteligência e Design Digital, da PUC-SP, 2006.

É autor das seguintes publicacións: *A sedução da barbárie* (1982), *Cenários em ruínas* (1987), *América* (1989), *Paisagens Urbanas* (1996), *Arte/Cidade. Intervenções Urbanas* (2002) e *Paisagens Críticas. Robert Smithson: arte, ciência e indústria* (2010).

Comisariou proxectos artísticos no espazo urbano: *Arte/Cidade. A cidade sem janelas* (1994), *Arte/Cidade. A cidade e seus fluxos* (1994), *Arte/Cidade. A cidade e suas histórias* (1997), *Arte/Cidade. Zona Leste* (2002). E as exposicións: *A cidade e o trem / O cinema e o trem* (1995), *Intervenções Urbanas. Exposição de projetos* (1997) e *Arte/Cidade. Exposição de projetos. 3 Bienal de Arquitetura de São Paulo* (1997).

Rogelio López Cuenca

Licenciado en Filosofía e Letras, dáse a coñecer na década dos oitenta con obras como *Poesie pour le poivre* (1986) e cos seus traballos dentro do grupo Agustín Parejo School con intereses próximos ás teorías das vangardas históricas rusas como o Cubo-futurismo e o Construtivismo.

A súa obra reflicte un nidio compromiso social dentro dunha estética pop. Cunha clara intención política, o seu traballo defínese por un hábil manexo das linguaxes do mundo contemporáneo e a apropiación e relectura de imaxes cotiás ou procedentes dos medios de comunicación masivos, a través dos cales efectúa unha análise da construción da identidade e da produción de ideoloxía; unha aceda crítica, que non deixa por iso de ser sutilmente irónica e poética, combinando estratexias narrativas propias tanto da literatura como das artes plásticas e da publicidade comercial.

Realizou numerosas exposicións individuais como *Du coté de l'U.R.S.S.* (1985), no Colegio de Arquitectos de Málaga; *Picasso par Picabia* (1986), unha performance no Centro Georges Pompidou de París; participou no Pavillón de España da Expo'92 de Sevilla (ano en que recibiu o Premio Andalucía de Artes Plásticas); *Do not Cross Art Scene*, Kunsthalle Basel (1990); *La sortie des usines*, CaixaForum Barcelona (2005); ou *Hojas de ruta*, Museo Patio Herreriano, Valladolid (2008).

Realizou intervencións en espazos públicos de numerosas cidades de Europa e América e participou nas bienais de arte contemporánea de Johannesburgo (1994), Manifesta 1 en Rotterdam (1996), Lima (2002), São Paulo (2002) e Istambul (2003). Pódese consultar máis información en www.malagana.com

Pablo Gallego Picard

Obtén o título de arquitecto pola ETSA de Madrid en 1993. Entre a súa formación destaca a experiencia en estudos de arquitectura, como os de David Chipperfield Architects ou Stan Allen, a realización de prácticas de cine cos Doyle Brothers na Panico Film School e co estudio do realizador Jeff Scherr. Cursou estudos nas Escolas de Arquitectura, Artes Visuais e Cine da Universidade de Columbia.

É profesor no Departamento de Proxectos Arquitectónicos e Urbanismo da ETSA da Coruña, e coeditor da revista de arte e arquitectura *O-monografías* (ed. Actar). Impartiu conferencias en numerosos congresos. Publica, de forma individual e en colaboración, a serie de libros sobre fotografía e arquitectura *Terra* (ed. COAG). Foi finalista do Premio Luis Ksado de fotografía.

Formou parte do Pavillón Español da Bienal de Venecia de Arquitectura 2002 e participou na XXX Bienal de Arte de Pontevedra. Expuxo de forma individual a obra *Un Viaje Por... deriva I* na Fundación Torrente Ballester (Santiago de Compostela), en Arquerías de Nuevos Ministerios (Madrid) e na nova sede do COAG (Vigo).

Xosé Manuel Rosales

Arquitecto superior pola ETSA da Coruña, é profesor asociado dese mesmo centro e catedrático de Ensino Secundario. Completa a súa tarefa docente coa participación en numerosos cursos de formación do profesorado, así como en congresos e seminarios.

Como arquitecto realizou un total de oito proxectos en solitario e outros seis en colaboración, estes con colegas como Javier Vizcaíno Monti, Javier Rivas Barros ou Gonzalo Crecente Maseda.

Participou nas exposicións colectivas *Arquitectura institucional en Galicia, Tradición e deseño, Arquitectura recente e Lugar, memoria e proxecto*. A súa obra foi merecedora de distintos galardóns.

Dende o ano 2000 é coordinador do *Proxectoterra*, proxecto didáctico do COAG dedicado á elaboración de materiais didácticos sobre arquitectura e territorio para o alumnado das distintas etapas da educación obrigatoria. En 2009 coordinou tamén o monográfico n.º 44 da *Revista Galega de Educación*, titulado *Xentes, espazos e lugares*.

Javier Tudela

Licenciado en Belas Artes pola Euskal Herriko Unibertsitatea e doutor en Filosofía pola Universidad Autónoma de Madrid, é profesor do Departamento de Escultura da Universidade de Vigo. Impartiu conferencias en numerosas universidades. Como artista e investigador centra o seu traballo no desenvolvemento de procesos e proxectos artísticos dende os paradigmas da complexidade, nas relacións entre creación e investigación e no espazo público.

Nos últimos anos realizou diversas exposicións individuais e colectivas, así como proxectos de colaboración entre artistas. En 2005 foi seleccionado no I Certamen de Intervenciones Artísticas en Espacios Públicos en Navacerrada (Madrid). Cabe tamén destacar a intervención no Jardín do Centro ocupacional para disminuídos psíquicos de Lakua (Vitoria) ou na mina Menerillo, no concello de Ojos Negros (Teruel).

Sobre a arte e o espazo público publicou *Monumento... Arte público y pedagogía, Fóra fai frío (fff)* e *Producción y gestión de las intervenciones artísticas en los espacios públicos*.

MEMBROS DA SECCIÓN DE CREACIÓN E ARTES VISUAIS CONTEMPORÁNEAS

Camilo Franco

Correspondente cultural de *La Voz de Galicia*. Crítico cultural e escritor. Como narrador publicou *A lúa no cénit e outros textos* (Edicións do Castro, 1988); *En malos pasos* (Edicións Xerais, 1995); *Por conto alleo* (Galaxia, 2003); *Palabras contadas* (Xerais, 2007). Comisariado de *Paralelo 42* (Casa da Parra, 1989) e de *Palabras contadas* (Fundación Luís Seoane, 2007), sobre os relatos do libro do mesmo título.

Federico López Silvestre

Profesor de Historia das Ideas Estéticas na Universidade de Santiago de Compostela (USC) e premio extraordinario de doutoramento cunha tese dedicada á paisaxe. Entre as súas publicacións destacan *El paisaje virtual* (2004), *Os límites da paisaxe* (2008) e *A emerxencia da paisaxe* (2009) e, como editor, *Nuevas visiones del paisaje* (2006) e *Paseantes, viaxeiros e paisaxes* (2007). Dirixiu e participou en proxectos financiados e en congresos sobre as paisaxes contemporáneas. Codirixe, con Javier Maderuelo e Joan Nogue, a colección “Paisaje y teoría” da Editorial Biblioteca Nueva (Madrid) e, con María Luísa Sobrino, o Máster de Arte, Museoloxía e Crítica Contemporáneas da USC.

Carme Nogueira

Licenciada en Belas Artes pola Universidad de Salamanca e doutora pola Universidade de Vigo. Foi profesora asociada e investigadora nesta última universidade e bolseira na Hochschule do Kunst (Berlín). É autora do estudo *La representación como puesta en escena: para una teoría de la mirada* (Alfons el Magnanim, Valencia, 2001), sobre a confluencia entre a arte e o espectador nos modelos de representación posthistóricos.

Antón Patiño

Artista visual. Desenvolve o seu traballo a partir da investigación pictórica con exposicións en distintas cidades: París, Hamburgo, Amsterdam, Barcelona, Estocolmo, Madrid, Nova York, Bordeos, Stuttgart. Autor de varios libros de aforismos: *Xeometría líquida*, *Caosmos* e *Mapa ingrávido*; do cómic experimental *Esquizoide* e do libro de poesía *Océano e silencio*. Tamén publicou ensaios sobre Urbano Lugrís, Reimundo Patiño, Uxío Novoneyra e Lois Pereiro. O seu libro máis recente é *Escritos de un sonámbulo*, publicado no selo editorial Caballo de Troya.

Seve Penelas

Licenciado en Historia da Arte, especialidade de Arte Contemporánea, pola Universidade de Santiago de Compostela en 1991. Comisario de exposicións, crítico de arte e colaborador en diferentes medios de información. Entre os anos 2000-2009 foi editor adxunto e colaborador habitual da editorial EXIT. Profesor de Arte Contemporánea no Istituto Europeo di Design (IED) entre 2001-2008, na actualidade é docente no Máster de Arte, Museoloxía e Crítica Contemporáneas (USC).

Natalia Poncela

Licenciada en Historia da Arte pola Universidade de Santiago de Compostela, centra as súas actividades profesionais na creación visual contemporánea, nomeadamente no eido editorial exercendo como historiadora e crítica de arte en distintos medios e institucións. Como redactora xefa, coordinou a revista internacional e bimestral *ART NOTES*, entre 2004 e 2010. Conta con experiencia no eido comisarial, con mostras como *Trompe-la-mémoire. Dispositivos de temporalidade e posta en escena* (Fundación Luís Seoane, 2000). Desde 2008 é docente no Máster de Arte, Museoloxía e Crítica Contemporáneas organizado desde a Universidade de Santiago de Compostela. Colabora como crítica de arte na Radio Galega no programa *Diario Cultural* desde 2006.

Miguelanxo Prado

Comezou na pintura e a finais dos setenta iniciou a súa andaina no cómic coa participación en 1979 na fundación do fanzine *Xofre*. Colaborou en revistas como *Creepy*, *Comix Internacional* e *Zona84*. En 1985 publicou *Fragmentos da Enciclopedia Déléfica*, ao que seguiría *Stratos* en 1987. En 1990 publicou o seu álbum *Trazo de xiz*, que obtivo repercusión internacional. Con guións alleos realizou bandas deseñadas como *Pedro e o lobo* ou a serie *O manancial da noite*. Foi o creador do Xabarín da TVG e dos personaxes da serie *Os vixilantes do Camiño*. En 1998 foi requirido pola factoría americana Dreamworks para deseñar os personaxes da serie de animación *Men in Black*. Ese mesmo ano entrou a dirixir a revista sobre banda deseñada *Eclipse*, editada pola Consellaría de Cultura e da que só saíu un número. En 2003 viu a luz a súa colaboración co famoso guionista de Sandman, Neil Gaiman, no libro colectivo *Noites eternas*. En 2004 publicou *La mansión de los Pampín* e en 2007 realiza *De Profundis*, unha película de animación que dirixiu, escribiu e debuxou. Desde 1998 dirixe o salón *Viñetas desde o Atlántico*. Obtivo numerosos recoñecementos e premios en certames e festivais nacionais e internacionais.

Carlos Rosón

Arquitecto e coleccionista pontevedrés que impulsou a Fundación Rosón Arte Contemporánea. Esta fundación, inaugurada en 2007 e con sede en Pontevedra, ten como finalidade principal o apoio á arte e á cultura mediante a realización de proxectos e actividades que incentiven a creación artística. É depositaria dunha colección privada de máis de 250 obras de 140 artistas nacionais e internacionais.

María Luísa Sobrino

Catedrática de Historia da Arte da Universidade de Santiago de Compostela, na que vén desenvolvendo o seu traballo desde 1980. O seu labor investigador diríxese cara á área da arte contemporánea tanto no referente ao ámbito galego como internacional. Participou en numerosas publicacións sobre a historia da arte galega e comisariou distintas exposicións. Entre as súas publicacións sobresaen: *O cartelismo en Galicia*; *Escultura contemporánea no espacio urbano. Transformacións, ubicacións e recepción pública*; *Escultecturas Margivagantes. La Arquitectura Fantástica en España*; *Nuevas visiones del paisaje. La vertiente atlántica*. É autora de catálogos de exposicións como *Seoane e a vangarda internacional: os seus mestres, os seus amigos*; *A creación do necesario. Aproximacións ao deseño do século xx en Galicia*; *Galicia en Cartel. A imaxe de Galicia na cartellaría turística*; “A renovación da pintura galega” en *A Galicia Moderna. 1916-1936*. Dirixe *Quintana*, revista do Departamento de Historia da Arte da USC, e é membro do Padroado do Centro Galego de Arte Contemporánea.